

ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-22

השופט ארנון דראל
יושב ראש ועדת הבחירות האזורית יהודה

ת"מ 3/22

העותרת: **סיעת התעוררות בירושלים בראשות עופר ברקוביץ**
ע"י עו"ד דן אילח

נגד

המשיב: **מר משה ליאון**
ע"י עוה"ד אשר עמרם, טוביה פסינגר

עתירה לצו מניעה לפי סעיף 17ב לחוק הבחירות (דרכי תעמולה), התשי"ט-1959 (להלן – חוק דרכי תעמולה)

החלטה

1. עיריית ירושלים, שהעותרת היא אחת מהסיעות החברות במועצת העיר, פרסמה שלטי חוצות שבהם מברך המשיב, ראש העיר ביחד עם עיריית ירושלים את התושבים לקראת שנת הלימודים שנפתחה:

2. וכן בברכת שנה טובה:

עמוד 1 מתוך 4

משכן הכנסת, קריית דוד בן-גוריון, ירושלים 9195015 العنوان: مجمع بن-غوريون, أورشليم القدس, 9195015
טלפון هاتف: 02-6753407, פקס فاكس: 02-5669855 דוא"ל البريد الإلكتروني: VadatB@knesset.gov.il

אתר האינטרנט الموقع www.bechirof.gov.il

3. לטענת העותרת פרסום השלטים מנוגד לסעיף 2א' לחוק דרכי תעמולה, שכן הוא ניצול של משאבי הציבור לתועלתו האישית של המשיב, אשר פוגע בעקרון השוויון. העותרת נסמכת על ההחלטה שניתנה בתר"מ 229/21 **סוויסה נ' גלאם** (31.3.2019) (להלן: עניין **סוויסה**).
4. העותרת פנתה בפנייה מקדימה למשיב ונענתה על ידי אגף הייעוץ המשפטי בעיריית ירושלים כי אין לראות בפרסום תעמולת בחירות, שכן המדובר בפרסום חד פעמי ונוכח פער הזמנים בין מועד הפרסום לבין הבחירות העתידיות.
5. העותרת אינה מסתפקת בתשובה זו ומפנה לכך שהאיסור על שימוש במשאבים ציבוריים לצרכי תעמולה חל בכל עת, לכך שהפרסום חוזר על עצמו מספר פעמים, וכן כי אין שום ערך מוסף באזכור שמו של ראש העיר בפרסום פרט להון פוליטי שאותו הוא מבקש להשיג באמצעים פסולים.
6. המשיב דוחה את הטענות לתעמולת בחירות אסורה. הוא מפנה לכך שהמבחן שנקבע בפסיקה לשאלה האם הפרסום אינו כדין הוא מבחן הדומיננטיות – עד כמה השפעה הייתה לביטוי אשר פורסם, ומאידך האם יש לאותו ביטוי ערך תקשורתי או אומנותי, תוך שנקבעו מבחני עזר המתמקדים ביחם הפרסום, מועד הפרסום, האם מדובר בפרסום מיוחד ועוד. בהתחשב בכך שהבחירות עתידות להתקיים בעוד ארבע שנים, מבחן ריחוק הזמן הוא המבחן העיקרי. כמו כן אין מדובר בדברי הלל או תעמולה אלא פרקטיקה מקובלת בערים רבות של איחולים וברכות מצד ראש העיר והעירייה. המשיב מוסיף כי מעצם טיבן של הברכות הן ממוקדות במאורע חד פעמי.
7. המשיב מציין כי מההחלטה בעניין **סוויסה** ניתן ללמוד את ההפך ממה שהעותרת טוענת לו, וכן מפנה להחלטות נוספות שניתנו ובהן נדון אזכור שמותיהם של נבחרי ציבור בפרסומיה של הרשות המקומית. כך המשיב מפנה לתר"מ 29/21 **ליאורה פורז נ' מוטי ששון ראש עיריית חולון**, (4.5.2018) (להלן: עניין **פורז**), שם נדונה ברכת ראש העיר לתושבים ערב החג ונקבע כי מדובר באיחול שגרתית כחלק

מתפקידו של ראש העיר. בנוסף המשיב מבקש לעורך הבחנה בין פרסום על אודות סלילת כבישים או קיום תקציב לבין איחולים של ראש העיר לתושבים ומבקרים לרגל תחילת שנה.

8. לאחר שבחנתי את טענות הצדדים הגעתי לכלל מסקנה כי דין העתירה להידחות. כפי שציין המשיב, מבחן הדומיננטיות הוא המבחן שנקבע בכדי לקבוע אם האירוע הוא בגדר תעמולת בחירות אסורה (ר' בג"ץ 869/92 **זוילי נ' יו"ר ועדת הבחירות המרכזית**, פ"ד מו(2) 692, 704 (1992)), כאשר קיימת חזקה כי ככל שמועד הבחירות קרוב יותר למועד האירוע שמבוקש לקיימו ההשפעה בעקיפין על הבוחר תראה כמטרתו הדומיננטית (ר' תר"מ 112/20 **זאב הרטמן נ' שמעון גפסו, ראש עיריית נצרת עילית**, פסקה 5 (15.9.2013) (להלן: עניין הרטמן), תר"מ 125/20 **אלון סומך נ' אבי נעים, ראש המועצה המקומית, בית אריה**, פסקה 3 (25.9.2013)). אלא שממד הזמן הוא יחסי וקיימות אמות מידה נוספות להפעלת מבחן הדומיננטיות ובהן:

א. האם עסקינן בפעולה שגרתית של הרשות או בפעולה ייחודית וחד פעמית;

ב. מה היקף ההשפעה הצפוי של הפעולה על הבוחרים;

ג. מה חשיבות התכלית האחרת העומדת בבסיס הפעולה והמחייבת את קיומה בסמיכות לבחירות, ככל שמדובר בפעולה הסמוכה לבחירות. (עניין הרטמן, פסקה 6, תר"מ 33/20 **רן קוניק נ' ראובן בן שחר ראש עיריית גבעתיים**, פסקאות 19-20 (15.7.2013)).

9. עוד נקבע כי "יש להקפיד ביתר שאת על הוראת סעיף 2א לחוק דרכי תעמולה בכל הנוגע ל**נבחרי ציבור מכהנים**, זאת כדי לצמצם את היתרון וחוסר השוויון האינהרנטי בגיוס תמיכה למועמד מכהן (תב"כ 2/21 **רמי כהן נ' מירי רגב, שרת התרבות והספורט** (18.4.2018) וההפניות שם).

10. אכן פרסום שמו של ראש הרשות המקומית על גבי שלטי פרסום יכול לעורר קושי. כך בתר"מ 21/19 **עו"ד נפתלי גרוס נ' יהודה בן חמו, ראש עיריית כפר סבא** (9.1.2013) נדון פרסום שלט חוצות המלמד על החלטה לשיפוץ היכל תרבות עירוני, כאשר על הפרסום מופיעים שמו של ראש הרשות ותמונתו וכן הכיתוב "שלכם ובשבילכם, יהודה בן חמו ראש העיר". יו"ר ועדת הבחירות המרכזית לכנסת ה-19 קבע באותו מקרה את הדברים הבאים:

"כפי שאין זה הולם, כי שמו של שר התחבורה יופיע בגאון על שלטי חוצות בכבישים בהם מדווח על עבודות בהן עוסקת החברה הלאומית לדרכים, גם אם הדבר אירע בימי כהונתו ואחריותו המיניסטריאלית, כך אין זה ראוי, כי שמו של ראש העירייה יופיע על שלט המודיע לציבור על שיפוץ שנערך בהיכל התרבות.

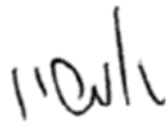
עבודות השיפוץ אינן נעשות מטעם המשיב 1 (ראש הרשות –א.ד.) ולא מכספו האישי: מדובר בפרויקט שנעשה מטעם העיריה ובמימון ציבורי. סבורני, כי פרסום שכזה נוגד את החוק והנחיות היועץ, ואין לו הצדקה מטעמי המידע לציבור, היכול להינתן בלא קישוט של תמונת ראש העיריה.

דברים אלה נכונים הן ביחס לפרסום תמונתו של המשיב 1 במסגרת ההודעה לציבור..., הן ביחס לכיתוב שמו בשלט המורה על העבודות בהיכל התרבות..."

(עניין **בן חמו**, פסקאות י"ב-י"ג, וכן ר' לעניין זה תר"מ 23/19 עו"ד **נוה גור נ'** **חי אדיב, ראש עיריית הוד השרון** (17.2.2013)).

11. דברים דומים נכתבו גם בתר"ם 26/19 **תנועת אומץ – אזרחים למען מנהל תקין וצדק חברתי ומשפטי נ' מר דב צור – ראש עיריית ראשון לציון** (11.3.2013).
12. אלא שבענייננו מדובר בפרסום שילוט נקודתי הכולל ברכה תחומה בזמן לאירוע מוגדר: פתיחת שנת הלימודים או תחילת השנה העברית החדשה. פרסום כזה, שנדון בעניין **פורז** אינו פרסום אסור, בשים לב לעיתוי הפרסום – ארבע שנים לפני הבחירות, בתוכנו ובכך שהוא פרסום נקודתי ומוגבל בזמן. מידת ההשפעה של הפרסום על ציבור הבוחרים נראית אפסית.
13. גישה זו נלמדת אף מההחלטה בעניין **סוויסה** שעליו העותרת נסמכה (ר' פסקה 24 המתייחסת לשלטי ברכה לתושבים לרגל מאורע חגיגי נקודתי), וכן עולה בקנה אחד עם ההחלטה בתר"מ 11/21 **ליאל אבן-זהר, חברת מועצת עיריית ראשון לציון נ' מר דב צור, ראש עיריית ראשון לציון** (28.11.2016), שם נדחתה עתירה שעסקה בהצמדת אגרות "שנה טובה" המתחפשות לדו"חות חניה על כלי רכב בעיר, שעל גבן התנוססו שמותיהם של ראש העיר וממלא מקומו.
14. העתירה נדחית. העותרת תשלם למשיב שכר טרחת עורך דין בסכום של 5,000 ₪.

ניתנה היום, ח' בתשרי תשע"ט (7.10.2019).

ארנון דראל

שופט בית המשפט המחוזי ירושלים
יושב ראש ועדת הבחירות
האזורית יהודה